

# Sprawozdanie z działalności merytorycznej Instytucji Kultury

## Ars Cameralis Silesiae Superioris za rok 2012

### 1) Organizacja XXI edycji Górnośląskiego Festiwalu Sztuki

#### Kameralnej - Ars Cameralis (6-30 listopada)

W dniach 6-30 listopada 2012 odbyła się XXI edycja Festiwalu Ars Cameralis. Festiwal będący od wielu lat prawdziwie interdyscyplinarnym świętem sztuki odbywał się tradycyjnie w wielu miastach i ośrodkach miejskich Województwa Śląskiego (Katowice, Częstochowa, Bytom, Chorzów, Mikołów, Sosnowiec). Trzydzieści dziewięć artystycznych imprez z dziedziny muzyki (27), literatury (2), teatru (3) oraz sztuk plastycznych (7), a także 6 imprez towarzyszących (teatr (1), muzyka (2), sztuka (3)) przyciągnęło w listopadowe wieczory ponad trzydzieści tysięcy ludzi (ze Śląska oraz z całej Polski), którzy z entuzjazmem uczestniczyli w poszczególnych festiwalowych wydarzeniach. Kim byli? W jaki sposób znaleźli się w konkretnym czasie, w miejscach, w których odbywały się arscameralisowe wydarzenia? Dlaczego przez niemal cztery tygodnie przemierzali się po Górnym Śląsku w poszukiwaniu istotnych, kulturalnych przeżyć? Dlaczego tak wielu z nich, przed laty zawierzyło organizatorom listopadowego maratonu by obecnie z roku na roku podążać tym tropem, który prowadzi ich w takie festiwalowe miejsca, w których czują się swobodnie, które budzą w nich coś istotnego?

XXI edycja Festiwalu przygotowana została tradycyjnie jako prezentacja możliwie jak najszerszego spektrum istotnych zjawisk artystycznych, zarówno współczesnych jak i tych zakorzenionych w odległej historii i tradycji, a także we wspólnym ogólnokulturowym dziedzictwie poprzednich epok. Pośród zaproszonych artystów odnaleźć można było twórców lokalnych, ogólnopolskich jak i znakomitych postaci tworzących kulturę europejską i światową. Owa idea łączenia w ramach corocznego festiwalowego programu tak wielu zróżnicowanych wydarzeń oraz krańcowo odmiennych artystycznych osobowości, a jednocześnie umiejętność kreowania z tych zróżnicowanych propozycji, spójnej i zbornej artystycznej wypowiedzi, prześwieca organizatorom listopadowego wydarzenia od wielu lat. Wyważone proporcje pomiędzy tym co klasyczne i legendarne, a tym co nowatorskie, rozbudzają coraz mocniej, z roku na rok, apetyt wielu miłośników sztuki z różnych pokoleń i środowisk.

Ubiegłoroczna edycja Festiwalu Ars Cameralis rozpoczęła się dnia 6 listopada w Teatrze Zagłębia z Sosnowcu koncertem siedemdziesięcioletniego obecnie **Johna Cale'a**, legendarnego artysty, który przed wielu laty wraz z grupą The Velvet Underground dokonał

jednego z najbardziej rewolucyjnych gestów w historii muzyki, wpisując się trwale w annałach muzyki poszukującej, transgresyjnej, zrywającej ze wszelkimi znanymi schematami, do których przyzwyczaili się słuchacze. Dzień później w katowickiej Hipnozie wystąpiła kolejna legenda niepokornej i silnie oddziałującej na kolejne pokolenia muzyki. **Mark Lanegan**, bard zaprzeczający stereotypowym wyobrażeniom znanych do tej pory bardów, odmieniec, wokalista obdarzony zniewalającym, przybrudzonym głosem, do tego jeden z najistotniejszych współtwórców i pionierów fenomenu sceny Seattle oraz muzyki grunge, przyjechał do Katowic promować swą najnowszą płytę „Blues Funeral”. Entuzjastycznym reakcją nie było końca...

W częstochowskiej filharmonii pojawił się jeden z najoryginalniejszych współczesnych kompozytorów brytyjskich **Michael Nyman**. Jego koncert wraz z towarzyszącą mu kameralną formacją **Michael Nyman Band** był swoistą melancholijną podróżą ku własnym korzeniom. Przodkowie artysty wywodzą się bowiem właśnie z tego miasta, nic więc dziwnego, iż koncert okazał się wzruszającą dźwiękową wyprawą ku krainom sentymentalnych wspomnień, zatartych w pamięci obrazów i pogłosów pamięci. Muzyka okazała się nade wszystko narratorem i spoiwem innych opowieści.

Do nieco innej melancholii odwoływali się muzycy brytyjskiego zespołu **Tindersticks**, piewcy nieszczęśliwych miłości, straty i przestrzeni rozpadu. Ich koncert, który odbył się w Teatrze Rozrywki w Chorzowie, przez wielu widzów uznany został za najpiękniejszy moment XXI edycji Festiwalu Ars Cameralis.

W festiwalowym programie swe godne miejsce odnalazły także koncerty młodych wykonawców, znajdujących się na tzw. fali. Znakomicie przyjęte zostały koncerty roztańczonego i energetycznego **Twin Shadow** oraz duńskiej grupy **Efterklang**, która dnia 30 listopada w Katowickim Kinoteatrze Rialto, w niezapomniany sposób zwieńczyła XXI edycję festiwalu. Warte odnotowania były ponadto muzyczne wydarzenia z kręgu muzyki elektronicznej i nowych brzmień, dzięki którym Festiwal Ars Cameralis znacząco otwiera się na młodzież (nawet kilkunastoletnią). Koncerty i sety dj'skie w wykonaniu **Blockhead**, **Dj Cam**, **Slow Magic** czy też **Giraffage**, potwierdziły, iż scena elektroniczna cieszy się obecnie wielkim powodzeniem wśród najmłodszych pokoleń miłośników muzyki.

W muzycznym festiwalowym repertuarze pojawiły się także istotne wydarzenia jazzowe (**Ravi Coltrane New Quartet**), czy też koncert zespołu wojowniczych Tuaregów z Mali - **Tinariwen**, który od kilku lat uchodzi za czołowego przedstawiciela nurtu World Music. Swoistą coroczną tradycją Festiwalu Ars Cameralis stała się prezentacja nowych, mało znanych muzycznych zjawisk, które dzięki Festiwalowi odkrywane są po raz pierwszy przez polską publiczność. Wielkim powodzeniem cieszył się chociażby koncert **Eli Orleans**, Polki, która w dzieciństwie wyemigrowała do Szkocji, gdzie cieszyła się dotychczas znacznie większą popularnością niż w swym rodzinnym kraju. Entuzjastycznie przyjęty występ artystki, który odbył się w chorzowskim Klubie Szufłada 15, daje nadzieję, iż już wkrótce sytuacja może ulec diametralnej zmianie.

Podczas XXI edycji Festiwalu Ars Cameralis bogatą reprezentację posiadała także muzyka Polska. Począwszy od legendarnych zespołów undergroundu poprzednich dekad, jak **Brygada Kryzys** czy **Deuter**, poprzez formację równie zasłużonego Antoniego Ziuta Gralaka – **Yeshe**, na nowych i młodych zespołach skończywszy (prezentacja wytworni muzycznej Wojtka Kucharczyka **Mik Musik**, koncerty **Drekotów** oraz projektu muzyczno-literackiego **Brzoska & Gawroński**).

Muzyczne wydarzenia Ars Cameralis stały się od kilku lat, wizytówką Festiwalu, a przecież, w głębokim przekonaniu organizatorów, równie ważne pozycje w festiwalowym repertuarze zajmują pozostałe dziedziny sztuki. Chociażby sztuki plastyczne. W roku 2012 Festiwal Ars Cameralis zaprezentował śląskiej (i nie tylko śląskiej) publiczności wystawy, które odbiły się szerokim echem w całej Polsce.

Wystawa grafik **Pabla Picasso „Świat jest teatrem. Pablo Picasso i Pierre Crommelynck na scenie świata”** okazała się jednym z najistotniejszych wystawienniczych wydarzeń w roku 2012 na Górnym Śląsku. Na wystawie zaprezentowano kilkadziesiąt prac artysty, które powstały pomiędzy marcem, a październikiem roku 1968 w Mougins, w domu przyjaciół Pierre Crommelyncka oraz jego żony. Silnie naznaczone duchem młodzieżowej rebelii, erotyzmu i śmiałych obyczajowych scen, pokazują Picassa poszukującego, eksperymentującego z nowymi technikami graficznymi, a ponadto rzucając światło na relacje łączące go z przyjaciółmi, dopisując ważne akapity jego biografii.

Fotografie **Kishina Shinoyamy**, które pojawiły się w ramach wystawy „**Atokata/Ślady**” sportretowały istne piekło, które odcisnęło swe ślady na japońskiej ziemi, po uderzeniu niszczącego tsunami w marcu 2011 roku. Shinoyama nie epatuje ludzką tragedią znaną z licznych fotografii dokumentujących tragedie spowodowane przez siły natury. Tworzy uniwersalną opowieść o rozpadzie współczesnego świata, który w starciu z naturą pozostaje bez szans.

Podczas ostatniej edycji Festiwalu Ars Cameralis miały ponadto miejsce: wernisaże wystaw **Mischy Kuballa** pt „New Pott / Nowe Zagłębie”, **Marii Jaremy** „Jaremanka: pasja i konsekwencja”, prezentacja fragmentów projektu audiowizualnego „**Outside of God**” Michała Kopaniszya oraz Szymona Padoła, a także spotkanie promocyjne **projektu literacko-fotograficznego „7,7,7”**.

Spektakle teatralne Litwina **Oskarasa Korsunovasa** pozwoliły zmierzyć się, z jednym z najoryginalniejszych twórców współczesnego teatru europejskiego. Festiwalowa publiczność mogła uczestniczyć w Teatrze Rozrywki w przedstawieniach Wileńskiego Teatru Miejskiego: „**Miranda**” (według „Burzy” Wiliama Szekspira”) oraz „**NaDnie**” na motywach tekstu Maksima Gorkiego. Oba spektakle wyreżyserowane przez Korsunovasa, potwierdziły jego rangę oraz zasadność traktowania go jako symbolu nowego teatru litewskiego, żywo zainteresowanego nie tylko formalnymi eksperymentami, ale nade wszystko współczesnymi tematami społeczno-politycznymi.

Tradycyjnie już podczas festiwalu dokonało się kolejne mocne „uderzenie literackie”. Osiemnasty z kolei **Zbieg poetycki NaDziko** przyciągnął do Klubu Hipnoza w Katowicach spore grono miłośników literatury, którzy z entuzjazmem przyjęli czytających i występujących poetów. W tym roku pojawili się m.in. Elizabeth Willis (USA), Zoe Skoulding (Walia) oraz poeci polscy Barbara Klicka, Mariusz Grzebalski, Jarosław Mikołajewski, a także „gospodarze” imprezy Trupa Poetycka „NaDziko”.

W Instytucie Mikołowskim im. Rafała Wojaczka odbyło się spotkanie „**Inwokacje zatury**” poświęcone życiu i twórczości **Georges’a Bataille’a**, francuskiego pisarza i filozofa, twórcy koncepcji „literatury transgresji”. Spotkaniu towarzyszyła promocja legendarnej książki **Krzysztofa Matuszewskiego**, krążącej dotychczas zaledwie w odpisach i kserokopiach, która stała się głównym punktem odniesienia dla czytelników prac francuskiego twórcy.

Festiwal Ars Cameralis zachowując swe kameralne korzenie, subtelną ideę intymnego spotkania ze sztuką, z artystą, a także odwracając nieco sytuację - z widzem, z słuchaczem, z odbiorcą, od kilku lat stał się wydarzeniem rezonującym w skali całego kraju. Program festiwalu coraz silniej przypomina kolaż klasycznych form sztuki tworzonej przez wybitnych twórców. Jest jednocześnie wydarzeniem otwartym na współczesną sztukę peryferii, na alternatywne wizje i sposoby myślenia o rzeczywistości. Organizatorzy kładąc akcent na prezentację znakomych, lecz ryzykownych zjawisk oraz ich twórców, często nierozpoznanych dotychczas w Polsce, zderzają ich niejednokrotnie z uznanymi artystami o niepodważalnej i ugruntowanej pozycji.

XXI edycja festiwalowego święta sztuki zakończyła się w jednogłośnie niemal opinii krytyków, publiczności oraz występujących artystów, wielkim sukcesem zarówno frekwencyjnym (łącznie ponad 30 tysięcy widzów), organizacyjnym, jak i artystycznym, utrwalając, tym samym, swą pozycję jednego z czołowych festiwalowych wydarzeń kulturalnych w Polsce.

## **2) Organizacja Dni Województwa Śląskiego 9-13 maja (Katowice, Częstochowa, Bielsko-Biała, Sosnowiec, Chorzów oraz Rybnik);**

W dniach od 9 do 13 maja odbyła się IV edycja Dni Województwa Śląskiego, które stanowiły szereg precyzyjnie zaplanowanych wydarzeń muzycznych i artystycznych, przybliżających mieszkańcom regionu najciekawsze propozycje kulturalne z całej Europy oraz z naszego regionu.

Dni Województwa Śląskiego odbywały się w 6 miastach Województwa Śląskiego: w Katowicach, Sosnowcu, Bielsku Białej, Chorzowie, Rybniku oraz w Częstochowie. Program imprez w poszczególnych miastach sprofilowany został pod względem gatunkowym.

Katowicami i Chorzowem zawładnęła pełna rozmachu, plenerowa muzyka rockowa oraz alternatywna. Bielsko Biala zdominowana zostało przez wydarzenia teatralne oraz piosenkę aktorską. W Częstochowie królowało reggae, w Rybniku, folk, a w Sosnowcu hip-hop oraz alternatywa.

Dni Województwa, których koordynatorem i organizatorem była Instytucja Kultury Ars Cameralis, został zorganizowany przez Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego w Katowicach i przebiegał pod Patronatem Marszałka Województwa Śląskiego. Jednak wkład przeróżnych środowisk artystycznych był znacznie szerszy i bogatszy. Swoje istotne miejsce w ramach artystycznego święta regionu odnalazły zarówno festiwale wpisane w śląski pejzaż od lat, OFF Festiwal, Tauron Nowa Muzyka, Festiwal Ars Cameralis, ale również włączone we współtworzenie programu zostały inne instytucje, Urzędy Miast oraz przeróżne artystyczne i akademickie środowiska, powołując do życia także nowe inicjatywy (np. organizowany przez Muzeum Śląskie Festiwal Artwizje 2012, który w zamyśle organizatorów, ma stać się imprezą cykliczną lub też Sealesia Festival). W programie artystycznym poszczególnych miast partycypujących w projekcie przeważały imprezy muzyczne, ale poza nimi publiczność mogła radować się m.in. spektaklami teatralnymi, warsztatami, projekcjami filmowymi, wystawą malarstwa oraz spotkaniami z artystami.

### **Katowice, Chorzów**

Katowickie oraz chorzowskie wydarzenia miały charakter wybitnie muzyczno-plenerowy. W Katowicach większość koncertów odbywała się na Placu Sejmu Śląskiego, a pośród wykonawców w ciągu czterech dni koncertów pojawiły się takie gwiazdy jak Emir Kusturica & No Smoking Orchestra, Woodkid, Lamb, Chew Lips czy Sokół Orkestar z gościnnym udziałem Renaty Przemyk. Na zakończenie cyklu koncertowego na Placu Sejmu Śląskiego odbyło się szalone After Party Tempo Clash w Jazz Clubie Hipnoza.

W tym samym czasie, w dniach 11-13 maja, w Kinie Światowid odbywał się OFF Club, zapowiedź OFF Festiwalu, którego kolejna edycja już niebawem odbędzie się na terenach katowickiego lotniska Muchowiec. W ramach OFF Clubu wystąpiły znakomitości sceny alternatywnej: Tim Hecker, A Hawk and A Hacksaw oraz Barn Owl, którzy zagrali oryginalną ścieżkę dźwiękową do filmu Anny i Wilhelma Sasnalów „Oprócz tego nie ma nic”. Kinoteatr Rialto oraz Muzeum Śląskie w Katowicach gościli pięciodniowy Przegląd Filmów o Sztuce Artwizje 2012, w czasie którego zaprezentowane zostały w kilku sekcjach filmy nagradzane na wielu festiwalach filmowych świata oraz liczne filmowe obrazy nominowane do najbardziej prestiżowych nagród filmowych (m.in. do Oskarów).

W Chorzowskim Centrum Kultury odbył się koncert legendarnej już postaci z kręgu progresywnego rocka – Raya Wilsona, który wystąpił z klasycznym repertuarem grupy Genesis (w której przez pewien czas występował) wraz z towarzyszeniem The Berlin Symphony Ensemble. Dzień później na terenach Parku Śląskiego w Chorzowie odbył się Piknik Funduszy Europejskich, podczas którego – pomiędzy czterema koncertami (m.in. Negatyw i Lao Che) odbywała się promocja i upowszechnianie dobrodziejstw związanych z możliwościami pozyskiwania unijnych środków. Na koniec odbył się wielki finał Dni

Województwa Śląskiego, występ największej gwiazdy Festiwalu – bezkompromisowego, „pozasystemowego” artysty Manu Chao. Koncert okazał się wielkim świętem muzyki, spektaklem żywych rytmów, nieskrępowanej wolności i radości tworzenia, a licznie zgromadzona publiczność mogła odśpiewać z Manu jego największe przeboje.

### **Sosnowiec**

Sosnowiec stał się areną, na której rozgrywały się emocjonujące wydarzenia z kręgu alternatywy, hip-hopu oraz elektroniki. Wszystkie wydarzenia wpisane zostały w nowe zjawisko na śląskiej kulturalnej mapie: Sealesia Festival. Nazwa związana jest z niezwykle istotnym wydawnictwem, jakim jest bez wątpienia pojawienie się płyt „Sealesia” oraz „Sealesia 2”, na których wytwórnia Falami zamieściła kilkadziesiąt nagrań młodych, często nieznanych śląskich zespołów. Znaczna część trzydniowej imprezy, poświęcona została koncertom zespołów, które znalazły się na w/w płytach.

Jednak z pewnością największymi wydarzeniami sosnowieckiej części Dni Województwa Śląskiego były koncerty Julii Marcel oraz nade wszystko fenomenalnego Tricky’ego, który przed licznie zgromadzoną publicznością dał rewelacyjny, hipnotyczny koncert, który rozkołysał i zachwycił wielu spośród zebranej w rekordowych ilościach publiczności. Spośród pozostałych koncertów odbywających się w Parku Sieleckim, Art Cafe Muza oraz Klubokawiarni Pod Spodem, warto wymienić bardzo ciekawe występy: Keira is You, Drekoty, Holly Blue & Soundpetersburg czy St. James Hotel.

Sosnowieckie koncerty stanowiły dobitny dowód na takie kreowanie wydarzeń podczas Dni Województwa Śląskiego, aby pozwalały, poza prezentacjami wielkich gwiazd światowych scen, zaistnieć naszym, rodzimym, śląskim artystom.

### **Częstochowa**

Częstochowa w dniach 10-13 maja stała się stolicą muzyki reggae, a szereg pasjonujących wydarzeń muzycznych okraszonych zostało wspólnym, zachęcającym hasłem: Reggae On!

Mnóstwo fantastycznych koncertów podzielonych zostało na: soundsystemy, czyli występy grup DJ-ów i techników współpracujących razem w celu tworzenia muzyki reggae, które spopularyzowane zostały wiele lat temu na Jamajce, koncerty plenerowe (m.in. Bakshish, Ragana, Konopinas) oraz na występ wielkiej gwiazdy reggae – nauczyciela samego Boba Marleya, Lee „Scratch” Perry’ego.

### **Bielsko Biała**

O ile w większości miast zaangażowanych w organizację Dni Województwa Śląskiego przeważała muzyka i plener, o tyle Bielsko Biała rozmieściła akcenty zupełnie gdzie indziej, organizując w ciągu pięciu dni wszystkie wydarzenia w Teatrze Polskim. Poza jednym koncertem (znakomity występ Jane Birkin), wszystkie pozostałe imprezy były związane z teatrem. Jednak ich bogactwo i stylistyczne różnorodność mogły zadowolić najbardziej

wybrednych smakoszy. Spektakle teatralne, warsztaty i nieformalne spotkania cieszyły się sporym zainteresowaniem nie tylko bielskiej publiczności.

Spektakle teatralne, które pojawiły się na teatralnej scenie, dotarły do Bielska zarówno z Essen (Folkwang Tanzstudio), z Moskwy (Muzeum-Teatr „Bułhakowski Dom”) z Turynu (Fondazione Teatro Piemonte Europa) oraz z Kragujevca (Knjazevsko-Srpski Teatar). Międzynarodowy gest bielskich obchodów Dni Województwa dodatkowo wzmocniony został pojawieniem się holenderskiego reżysera Teda Keijsera, który poprowadził cykliczne warsztaty „Klaun” oraz Beppe Navello, który - także podczas warsztatów - próbował odtworzyć atmosferę niemej kina w teatrze.

## **Rybnik**

Pieczę nad programem wydarzeń artystycznych w Rybniku przejął lider jednego z najznakomitszych polskich zespołów z kręgu muzyki celtyckiej, Carrantouhill, Bogdan Wita. Nic więc dziwnego iż przez 4 majowe dni miastem Rybnik zawładnęła muzyka o folkowej proveniencji w rozmaitych permutacjach, naznaczona przemyślanymi stylistycznymi voltami i zaskakującymi kooperacjami w gronie muzyków.

Jednak cykl rybnickich imprez rozpoczął się dnia 9 maja zgoła nie muzycznie, lecz od spotkania z Józefem Krzykiem (temat spotkania „Śląska dusza artystyczna”) oraz od wernisażu wystawy malarstwa Kazimierzy Drewniak „Słownik Śląski w obrazkach”.

W kolejnych dniach rządziła już niepodzielnie muzyka. Morawska formacja Tomas Kocko & Orchestr, ukraińska Atmosfera, polskie Zawiało, a nade wszystko kapitalny cykl koncertów pod egidą zespołu Carrantouhill, które odbyły się 12 maja w Kampusie Uniwersyteckim (wraz z Koncertem Finałowym w wykonaniu Celtic – Balkan Power Project), zachwyciły miłośników folku. Sporym powodzeniem cieszył się także Happening Orkiestr Dętych.

## **Uwagi końcowe:**

IV edycja Dni Województwa Śląskiego w zgodnej opinii publiczności, dziennikarzy i krytyków artystycznych zakończyła się sporym sukcesem. Zarówno w kontekście frekwencyjnym (znaczna część wydarzeń cieszyła się dużym zainteresowaniem) jak i w artystycznym. Impreza połączyła w swym programie wątki wielkich światowych artystów ze śląskimi twórcami, dla których organizatorzy przeznaczili sporo miejsca w programie. Należy podkreślić także fakt (bardzo wysoko oceniony przez media) przełamania paradygmatu tego typu masowych imprez, dotąd niejednokrotnie przybierających formułę imprez „przaśnych”, pozbawionych walorów artystycznych, edukacyjnych i intelektualnych. Organizatorom IV edycji Dni Województwa Śląskiego udało się połączyć szeroko pojętą masowość (podpartą wysoką frekwencją) z niepodważalną jakością artystyczną.

### **3) Realizacja Projektu Erinnerung an Arbeit / Pamięć pracy 16 maja – 30 czerwca 2012; Weltkulturerbe Zollverein Essen**

W dniach 16 maja do 30 czerwca 2012 roku w hali starej maszynowni Zollverein Essen odbyła się multimedialna, dramatyzowana instalacja zatytułowana „Erinnerung an Arbeit/Pamięć pracy”. Ten wyjątkowy, bo scalający prace znaczących polskich i niemieckich artystów projekt zainaugurowano w dniu 16 maja o godz. 18.30 w jednej z przestrzeni Pact Zollverein - instytucji znajdującej się również na terenie Zollverein Essen. Uroczysty wernisaż wystawy odbył się z udziałem polskich i niemieckich oficjalnych gości, m.in. przedstawicieli Wydziału Kultury Staatskanzlei w Nadrenii Północnej – Westfalii, Instytutu Polskiego w Dusseldorfie, Wydziału Kultury oraz Wydziału Współpracy Międzynarodowej i Promocji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego oraz partnerów - Instytutu Adama Mickiewicza w Warszawie, Muzeum Śląskiego w Katowicach i Instytucji Kultury Ars Cameralis. Na wernisażu obecni byli również artyści, których prace prezentowano podczas wystawy, przedstawiciele instytucji kultury, które pomogły w organizacji wystawy, bądź udostępniły zbiory m.in. Dyrektor Galerii Kronika w Bytomiu i inni licznie zebrani goście.

Tuż przed oficjalnym otwarciem wystawy zorganizowane zostało zwiedzanie dla dziennikarzy mediów polskich i niemieckich.

Ideą wystawy „Erinnerung an Arbeit/Pamięć pracy” było pytanie o to, co dziś miałyby nadawać sens ludzkiej egzystencji po rozwiązaniu ośrodków masowego zatrudnienia i jaki to ma wpływ na kulturowy consensus społeczeństwa.

W klimat owych zagadnień widzowie wprowadzeni zostali poprzez symboliczny zjazd pod ziemię windą zrealizowaną na potrzeby instalacji przez niemieckiego artystę Bastiana Marisa, ilustrowany kompozycją filmową Sławomira Rumiaka. Każdy widz musiał doświadczyć owego „przejścia”, aby dotrzeć do samej instalacji umieszczonej, w nieregularnym szeregu pomieszczeń, niszach, załomach i korytarzach na parterze i przestrzeniach położonych piętro powyżej dwóch przestronnych hal. Obierając dowolny kierunek zwiedzania widzowie mogli zobaczyć film Wilhelma Sasnala pt. „Centrum”, ukazujący obnażonych górników podczas katorżniczej pracy pod ziemią, a następnie w łaźni. Następnie korytarze odsłaniały kolejne prace artystów niemieckich Thomasa Vossbecka i Anke Illing, cykl fotografii pt. „Riwiera” śląskiego fotografa Arkadiusza Goli i znowu film w reż. Jadwigi Kocur pt. „Dwugłowy smok”.

W równoległe usytuowanych pomieszczeniach swój projekt „Śląski pokój” prezentował Wojciech Kucharczyk, a dalej cykl fotografii i film pt. „Bytom Karb” pokazał Piotr Wójcik. Tam też umieszczono kilka obrazów sztuki naiwnej w postaci wydruków na płótnie oraz slajdów ze zbiorów Muzeum Śląskiego w Katowicach oraz jeden obraz niezwyklej polskiej malarki Marii Wnęk. Następnie umieszczone na ścianach maleńkiej klatki schodowej, gabloty z fotografiami Andrzeja Tobisa ilustrujące „Słownik polsko – niemiecki” przenosiły widzów w kolejny wymiar instalacji usytuowany w dwóch halach na pierwszym piętrze.

W pierwszej prezentowane były obiekty Marka Schovanka przedstawiające poroża stworzone z fragmentów wózków sklepowych. Jego projekt zatytułowany „Hunter-Gatherer” poszerzony został o wielkoformatowe wydruki fotografii niemieckich artystek Sibylle Bergemann i Barbary Siewer, stanowiące jednocześnie powiększenia kadrów prezentowanego po drugiej stronie hali filmu „Erinnerung an Arbeit”. Z przestrzeni wyłożonej w połowie zieloną murawą, a w połowie smolistym bazaltem widz przechodził następnie do ostatniej hali, w której ogromne ruchome obrazy prezentowanych tam filmów stanowiły zwieńczenie „opowieści” wystawy. Wspomniany już projekt „Erinnerung an Arbeit” oraz dwa filmy opracowane i zmontowane przez Sławomira Rumiaka „Natura odzyskuje krajobraz” i „Od industrii do galerii handlowej” poruszały problematykę relacji natury z przemysłem wydobywczym, dawnego etosu pracy i kultu konsumpcjonizmu. Projekcje wyświetlane były jako wielokanałowa instalacja z towarzyszącym dźwiękiem w 10 oknach hali maszynowni stanowiących swoiste ekrany. Projekcja była możliwa przy wykorzystaniu kilku rzutników multimedialnych na każde z wyznaczonych przez artystę okien.

Wystawie towarzyszyła publikacja w postaci dwóch mini katalogów pozwalających widzowi zorientować się w przestrzeni wystawienniczej (zdjęcia i opisy prac), a także poprzez teksty Zygmunta Baumana była wprowadzeniem w kontekst ideowy wystawy.

W projekcie wzięło udział 19 artystów, w tym 13 artystów polskich i 6 artystów niemieckich. Wystawę odwiedziło ok. 10 000 osób. W trakcie trwania wystawy kilkakrotnie zorganizowano wizyty dziennikarzy polskich i niemieckich rozgłośni radiowych oraz prasy kulturalnej. Wystawę odwiedziło również kilkoro znaczących krytyków sztuki.

Wystawa trwała do 30 czerwca 2012r. Wydarzeniem koronującym i zamykającym projekt była „Extraschicht” / PRZEKAZANIE ZMIANY czyli „długa noc kultury przemysłowej” na terenie kompleksu przemysłowego kopalni i koksowni Zollverein.

#### 4) Kontynuacja projektu Tool Quiz – Transfer Dobrej Praktyki

- a) Transfer Dobrej Praktyki – rozwój projektu (Koordynator transferu – WSPÓLNOTA FLAMANDZKA oraz Muzeum DR GUISLAIN (BELGIA), partner transferu – Stowarzyszenie Teatr Grodzki )

Wyzwania związane z integracją społeczną, a także zmiany zachodzące na rynku pracy w kontekście czynników strukturalnych, demograficznych, społecznych i ekonomicznych warunkują konieczność podjęcia wzmoczonych i efektywnych działań na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej osób wykluczonych społecznie, w tym także osób niepełnosprawnych umysłowo. Skuteczność podejmowanych działań uzależniona jest przede wszystkim od ich dostosowania do specyficznych potrzeb tych osób, wynikających m.in. z różnych rodzajów niepełnosprawności. Realizacji tego założenia powinny służyć formy i metody koncentrujące się na wsparciu rozwijania nowych, skutecznych i trwałych instrumentów przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i zawodowemu w procesie kreowania pozytywnych doświadczeń społecznych w różnych dziedzinach życia społecznego oraz na różnych jego poziomach. Zdolność do mobilizacji i elastycznego łączenia różnorodnych zasobów, kompetencji i talentów jest jednym z najważniejszych czynników rozwoju wszystkich dziedzin oraz poziomów życia społecznego.

Transfer dobrej praktyki zidentyfikowanej w ramach międzynarodowego projektu TOOLQUIZ przez jednego z partnerów projektu – Flamandzką Wspólnotę Belgii (“The Museum Dr Guislain and social employment practices with the city of Gent”) został zrealizowany w dniach 29-30 maja 2012 r. w Bielsku-Białej. Warsztaty dedykowane temu transferowi poprzedziła wizyta przygotowawcza w Gandawie, wizyta studialna w Museum dr Guislain w Belgii oraz wizyta studialna w Bielsku – Białej (Polska).

##### **- uczestnicy seminarium/warsztatów w Bielsku-Białej**

Partnerzy projektu TOOLQUIZ oraz organizacje wskazane przez koordynatora transferu, w tym:

- przedstawiciele Instytucji Kultury ARS CAMERALIS (polskiego partnera projektu);
- przedstawiciele Nord-Pas de Calais (lidera projektu Toolquiz);
- przedstawiciele Muzeum Dr Guislain (Belgia, Flandria);
- przedstawiciele Compagnie De Sporen (Belgia, Flandria);
- przedstawiciele OCMW (opieka społeczna, Gent, Belgia);
- przedstawiciele pozostałych partnerów projektu.

oraz: przedstawiciele śląskich instytucji/organizacji kulturalnych i związanych z opieką społeczną oraz zdrowiem: **sektor kultury i opieki socjalnej (pozarządowy)** - przedstawiciele Stowarzyszenia Teatr Grodzki i innych pozarządowych organizacji kulturalnych oraz społecznych; **władze lokalne i wojewódzkie** - przedstawiciele Śląskiego Urzędu Marszałkowskiego (Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej); **publiczną opiekę społeczną** - przedstawiciele Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie i przedstawiciele Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie; **publiczne służby zatrudnienia** - przedstawiciele Powiatowego Urzędu Pracy; **publiczną służbę zdrowia** - przedstawiciele Szpitala Psychiatrycznego.

b) Działalność podjęta w związku z Transferem Dobrej Praktyki:

- analiza treści raportu po spotkaniu wewnętrznym/przygotowawczym, w którym wzięli udział koordynatorzy transferu (Wspólnota Flamandzka Belgii oraz Muzeum Dr. Guislain), jak również przedstawiciele OCMV, VDAB i projektu Alternatieve Sancties;
- analiza sprawozdania dotyczącego wymiany personelu po wizycie studialnej w Belgii;
- analiza sprawozdania dotyczącego wymiany personelu po wizycie studialnej w Bielsku - Białej;
- wywiady z uczestnikami wizyt studialnych;
- analiza dokumentów - identyfikacja i opis dobrej praktyki Museum Dr Guislain, obejmująca także prezentację.
- wywiady indywidualne z przedstawicielami polskich instytucji/organizacji (pogłębione wywiady z uczestnikami bielskich warsztatów m.in. przedstawicielami organizacji pozarządowych oraz publicznych służb zatrudnienia)
- wywiady z osobami zaangażowanymi w opiekę nad osobami niepełnosprawnymi umysłowo (m.in. opiekunami prawnymi, pedagogami).

c) Wydarzenia poprzedzające Transfer Dobrej Praktyki:

- **Spotkanie przygotowujące transfer (Gandawa, 19 stycznia 2012 r.)**

W spotkaniu wewnętrznym, przygotowującym wzięli udział koordynatorzy transferu: przedstawiciele Flamandzkiej Wspólnoty Belgii oraz Muzeum Dr Guislain, reprezentanci OCMV, VDAB oraz projektu Alternatieve Sancties. Podczas spotkania zaprezentowano szereg aspektów projektu TOOLQUIZ: jego kontekst i tło historyczne, przedstawiono partnerów, założenia oraz poszczególne fazy projektu, w tym te związane z transferem dobrych praktyk. Ważną częścią spotkania były prezentacje dotyczące roli Muzeum Dr Guislain (poruszająca kwestie zatrudnienia socjalnego) oraz Stowarzyszenia Teatr Grodzki (skupiająca się na pracy z ludźmi dotkniętymi różnymi rodzajami niepełnosprawności) w procesie transferu.

**- Wizyta studialna (Gandawa, 6 – 8 lutego 2012 r.).**

W wizycie studialnej wzięli udział przedstawiciele Bielskiego Stowarzyszenia Artystycznego „Teatr Grodzki” (pracownicy Zakładów Aktywności Zawodowej i Warsztatu Terapii Zajęciowej, prowadzonych przez stowarzyszenie), a także przedstawiciele Zakładu Aktywności Zawodowej w Lalikach. Uczestnicy wizyty zapoznali się z działalnością Museum Dr. Guislain, przede wszystkim w zakresie realizowanego przez tę instytucję programu zatrudnienia wspieranego osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (osób długotrwale bezrobotnych, osób o niskich kwalifikacjach, osób niepełnosprawnych i osób skazanych odbywający karę w systemie wolnościowym), spotkali się także z pracownikami instytucji OCMW oraz VDAB, które koordynują i finansują program zatrudnienia wspieranego w Belgii. Wyjazd objął również wizytę w organizacji „Compagnie De Sporen”, zajmującej się działaniami aktywizującymi osoby z niepełnosprawnością m.in. z psychiczną i intelektualną oraz spotkanie z przedstawicielami organizacji pozarządowej „Justice”, która realizuje program „alternative punishment”.

**- Wizyta studialna w Bielsku-Białej, 15 - 17 lutego 2012 r.**

W wizycie wzięli udział przedstawiciele Flamandzkiej Wspólnoty, Muzeum Dr Guislain oraz Stowarzyszenia Teatr Grodzki. Zorganizowano spotkania z przedstawicielami Stowarzyszenia Psychiatrycznego „Blue Cross” (które prowadzi zajęcia dla więźniów, osób uzależnionych od narkotyków oraz osób wykluczonych społecznie) oraz Stowarzyszenia Psychiatrycznego „Olszówka” z Bielska - Białej (mającego siedzibę w szpitalu psychiatrycznym). Uczestnicy zapoznali się z programem zajęć Warsztatów Terapii Zajęciowej (w ramach których prowadzona jest opieka nad ludźmi z upośledzeniami umysłowymi w systemie dziennym) oraz Zakładu Aktywności Zajęciowej (który posiada własną drukarnię i zakład introligatorski). Prezentację przygotowało także Stowarzyszenie Teatr Grodzki, przedstawiając swoje metody pracy z ludźmi niepełnosprawnymi za pomocą warsztatów

teatralnych. Uczestnicy mieli również okazję zwiedzić galerię BWA w Bielsku - Białej oraz Środowiskowy Dom Samopomocy "Podkowa".

#### **- Warsztaty, które odbyły się w Bielsku-Białej, 29-30 maja 2012 r**

Przedstawione zostały dobre praktyki z zakresu zatrudnienia wspieranego na podstawie działalności Muzeum Dr. Guislain w Gandawie (Muzeum Historii Psychiatrii) oraz rozwiązania prawne i działalność instytucji pomocy społecznej regionu Flandria w Belgii. Przewidziany przez organizatorów czas na zadawanie pytań i debatę okazał się szczególnie istotny - uczestnicy spotkania podkreślili, iż mechanizmy działania społecznego zatrudnienia w Flandrii są dobrze zorganizowane, a osoby niepełnosprawne są objęte wsparciem różnego rodzaju służb i instytucji. Zauważono postępy w rozwoju systemu opieki społecznej w Polsce, szczególnie widoczne w ostatnich dwudziestu latach, niemniej jednak w porównaniu z sytuacją w Belgii podkreślono, iż wiele jeszcze pozostaje do zrobienia. Jako najbardziej widoczny obszar deficytowy - w polskim systemie - zdefiniowano brak współpracy i swoistą „samowystarczalność” instytucji i organizacji związanych z opieką społeczną, choć zauważalne są już tendencje do zmiany tej sytuacji i rozwój form wsparcia (szczególnie finansowego) współpracy w ramach „sieci” ze strony władz regionalnych i krajowych [przywołane zostały między innymi ustawy i programy wspierania osób niepełnosprawnych w ich powrocie na rynek pracy ustanawiane na poziomie krajowym]

Ponadto zastanawiano się nad skutkami ekonomicznymi i społecznymi niewystarczających działań (lub ich zaniechania) w zakresie wspierania rozwoju ekonomii społecznej oraz sposobami wykorzystania kultury do budowania społeczeństwa obywatelskiego. Po przedstawieniu dotychczasowego dorobku Europy w dziedzinie praw człowieka, podjęto próbę nakreślenia kierunków rozwoju w tym zakresie, przede wszystkim w kontekście społecznej odpowiedzialności. Poprzez wymianę wiedzy i doświadczeń, dotyczących zapobiegania wykluczeniu społecznemu, wspierania dostępu do kultury oraz zatrudnienia w tym sektorze, uczestnicy zapoznali się z istniejącym w Belgii modelem współpracy międzysektorowej oraz zastanawiali się nad możliwością przeniesienia tego modelu na grunt polski.

## **5) Prace związane z projektem literacko-fotograficznym „7,7,7”**

W 2012 roku Instytucja Kultury Ars Cameralis Silesiae Superioris wraz z Fundacją Dokumentalistów "Picture This – Opowiedz to" realizowała międzynarodowy projekt "7, 7, 7", którego główną ideą jest stworzenie przez znamienitych fotografów oraz pisarzy z Polski i ze świata, artystycznych wypowiedzi na temat siedmiu miast Województwa Śląskiego.

W wyniku rezydencji wspomnianych artystów, powstał zbiór autorskich wizji regionu, które w dalszej perspektywie prezentowane będą zarówno mieszkańcom biorących udział w projekcie miast, ale także międzynarodowej publiczności.

Projekt zakłada m.in.: organizację wystaw w Polsce i za granicą, organizację projekcji w przestrzeni publicznej polskich miast oraz wydanie publikacji stanowiącej podsumowanie działań zaproszonych do projektu artystów.

Do udziału w projekcie zaproszeni zostali artyści z Ukrainy, Rosji, Szwecji, Czech, Izraela, Niemiec, Holandii, Francji, Słowacji, Laosu a także Polski jednak nie ze Śląska lub Zagłębia, prezentujący bardzo różnorodne zainteresowania i wywodzący się z różnych szkół reportażu. Niektórym fotografom bliższy jest klasyczny fotoreportaż, portret a innym dokument czy fotografia artystyczna. Pisarze zajmują się zarówno sprawami społecznymi, polityką czy historią. Każdy z twórców to indywidualność, łączy ich jednak talent, wrażliwość i ranga autorskich dokonań uznana na całym świecie.

Projekt „7, 7, 7” stanowi wspólne świadectwo piśmiennicze, fotograficzne, audialne i audiowizualne służące otwarciu granic w postrzeganiu Województwa Śląskiego. Dokumentaliści w swoich poszukiwaniach odkryli dla nas Śląskie, jakiego nie widzimy. Intencją projektu jest bowiem stworzenie niezwyklej opowieści o współczesności regionu widzianej oczami przybyszy. Województwo Śląskie zmienia skórę, a jego tożsamość wzbogacają szybkie przeobrażenia społeczne, gospodarcze, kulturowe. Ten szczególnie moment opisali i sfotografowali goście siedmiu miast. Każdy z nich wybierając jedną ulicę, z pomocą jej dzisiejszych i dawnych mieszkańców stworzył autorski, plastyczny, barwny obraz Katowic, Tarnowskich Gór, Częstochowy, Pszczyny, Chorzowa, Sosnowca i Bielska-Białej.

### **Zaproszeni do udziału w projekcie dokumentaliści:**

Andrij Bondar (Ukraina)

Flore Aël Surun (Francja)

Igal Sarna (Izrael)

Ingeborg Jacobs (Niemcy)

Jens Christian Brandt (Szwecja)

Kadir van Lohuizen (Holandia)

Lâm Duc Hiên (Laos)

Magdalena Sodomkova (Czechy)

Filip Vančo (Słowacja)

Sergey Maximishin (Rosja)

Sylwia Chutnik (Polska)

Tatiana Shcherbina (Rosja)

Tomasz Kizny (Polska)

William Daniels (Francja)

**Organizator:** Instytucja Kultury Ars Cameralis Silesiae Superioris

**Współpraca:** Fundacja Dokumentalistów „Picture This - Opowiedz to” (Dominique Roynette, Lidia Ostałowska oraz Piotr Wójcik)

**Partnerzy projektu:**

Galeria Bielska „BWA” (Bielsko-Biała)

Powiat Pszczyński

Tarnogórska Fundacja Kultury i Sztuki (Tarnowskie Góry)

UM Chorzów

UM Częstochowa

UM Sosnowiec

**Kalendarium wydarzeń projektu „7,7,7” w 2012 roku:**

1) styczeń- kwiecień 2012 - Prace nad koncepcją projektu, ustalenie harmonogramu działań oraz spotkania organizacyjne z Fundacją Dokumentalistów "Picture This – Opowiedz to" oraz przedstawicielami instytucji z 7 miast zaproszonych do współpracy.

- 2) kwiecień – wrzesień 2012 - Działania logistyczne dot. harmonogramów pobytów rezydencyjnych z zaproszonymi do współpracy artystami oraz instytucjami, koordynacja kwestii podróży i transportu lotniczego oraz lokalnego.
- 3) czerwiec – wrzesień 2012 – Podpisanie listów intencyjnych oraz porozumień o współpracy z przedstawicielami instytucji z miast, biorących udział w projekcie. Wyznaczenie koordynatorów miejscowych współpracujących z Instytucją Kultury Ars Cameralis, odpowiedzialnych za pobyty rezydencyjne zaproszonych gości oraz określenie szczegółowych warunków współpracy; rozpoczęcie działań promocyjnych.
- 4) czerwiec – listopada 2012 - Pobyty rezydencyjne 14 zaproszonych do udziału w projekcie artystów w 7 miastach: Tarnowskich Górach, Pszczynie, Częstochowie, Chorzowie, Sosnowcu, Katowicach, Bielsku-Białej. Koordynacja oraz opieka nad przebiegiem pobytów.
- 5) październik – grudzień 2012 - Zbieranie materiałów/efektów pracy wykonanych w wyniku rezydencji: fotografii oraz tekstów na temat 7 miast województwa.
- 6) listopad 2012 - Organizacja spotkania promocyjnego projektu -28 listopada 2012 r. w ramach XXI edycji Festiwalu Ars Cameralis w galerii Rondo Sztuki w Katowicach odbyło się spotkanie promocyjne projektu „7, 7, 7”, które stanowiło jego pierwszą publiczną odsłonę. Zaproszeni do udziału w nim artyści: Sylwia Chutnik oraz Tomasz Kizny podzielili się z publicznością nie tylko swoimi wrażeniami i doświadczeniami z pobytów rezydencyjnych w Sosnowcu oraz Chorzowie, ale zaprezentowali również efekty swoich poszukiwań. Fundacja Dokumentalistów „Picture This” zaprezentowała również krótki pokaz fotografii stworzonej przez artystów z pozostałych 6 miast oraz przybliżyła publiczności ideę projektu oraz opowiedziała o planach na 2013 rok.
- 7) grudzień 2012 – Rozpoczęcie prace przygotowawczych nad przekładami translatorskimi.

## **6) Kontynuacja projektu Design Silesia**

- a) inauguracja akcji pn. Mobilny Kontener Designu oraz przygotowanie wystawy:
  - adaptacja kontenerów do potrzeb projektu;
  - prace koncepcyjne związane z aranżacją wnętrza;
  - prace koncepcyjne związane z kształtem wystawy 'Mobilne Kontenery Designu – Design Zakontenerowany';
  - kontakt z ubezpieczycielem w celu ubezpieczenia Kontenerów oraz obiektów wystawienniczych;
  - wybranie miejsc prezentacji wystawy, ustalenie trasy kontenerów;
  - wysłanie, uzyskanie zgód, otrzymanie obiektów prezentowanych w Kontenerach;
  - rekrutacja pracowników zajmujących się MKD podczas prezentacji;

- przygotowanie materiałów promocyjnych związanych z wystawą;
- promocja wydarzenia;
- wydruk materiałów promocyjnych;
- kolportaż materiałów promocyjnych;

b) realizacja wystawy piętnastu produktów zaprojektowanych przez polskich projektantów w terminie 13 maja – 28 października 2012 r (8 miast / 9 lokalizacji / 3 ogólnopolskie festiwale: Katowice, Gliwice, Gdynia, Rybnik, Pszczyna, Cieszyn, Częstochowa, Łódź w ramach: Gdynia Design Days, Łódź Design Festival, Tauron Nowa Muzyka, Noc Muzeów);

- każdy z prezentowanych produktów wyróżnia się jedną z 15 cech Produktu Doskonałego, którymi są: funkcjonalność, jakość, strategia, estetyka, ekonomia, bezpieczeństwo, dystrybucja, innowacyjność, ergonomia, ekologia, komfort, dostępność, wytrzymałość, tradycja, technologia;

c) produkcja filmów metodyczno-edukacyjnych na temat designu

- filmy promocyjne o Designie – zestaw 7 filmów dotyczących różnych aspektów z dziedziny designu w oparciu o wydarzenia związane z projektem Design Sielsia  
 - animacja 3D na temat Designu – Edukacyjna Animacja 3D rozwijająca tematykę Projektowania powstała w oparciu o 10 zasad dobrego projektowania Dietera Ramsa

d) „Ławka Lightbench” – promocja projektu, wystawienie ławek w Silesia City Center

e) produkcja gadżetu reklamowego – pomysł, projekt, koordynacja, produkcja 2000 toreb reklamujących projekt Design Silesia;

f) realizacja 12 dodatków tematycznych do Gazety Wyborczej "Design jest dla ludzi" 12 wkładek tematycznych dołączonych do wydania GW w piątek każdego miesiąca.

## **7) Inne wydarzenia organizowane przez Instytucje Kultury Ars Cameralis w roku 2011**

a) organizacja wernisażu wystawy fotografii Carole Benzaken „Saviv, saviv”/”Wokół, wokół” oraz projekcja filmu „Unfinished”/”Niedokończone” (21 luty 2012, Galeria Bielska BWA) będącej efektem pobytu prezydenckiego na Śląsku artystki w roku 2011;

b) współorganizacja OFF Festiwalu;

c) organizacja wernisażu wystawy Sophie Calle pod tytułem „Amerykańska opowieść” (5 kwietnia, Rondo Sztuki, Katowice);

- d) organizacja wydarzeń muzycznych w ramach obchodów „90 rocznicy przyłączenia Śląska do Macierzy” (23 czerwca, Plac Sejmu Śląskiego, Katowice);
- e) współorganizacja prezentacji fotografii Jerzego Lewczyńskiego w Paryżu (15.07.2012 r.) zatytułowanej „Communism Under Construction” („Komunizm w budowie”) odbywającej się w ramach międzynarodowej imprezy „Paris Photo”.
- f) współfinansowanie multimedialnego projektu kulturalno-edukacyjnego „Alter Sound”;
- g) wydanie płyty „Nunatak” projektu literacko-muzycznego Brzoska/Gawroński;
- h) publikacja terminarza na rok 2012 (wydawnictwo w ramach projektu Design Silesia);
- i) publikacja katalogu „Design zakontenerowany” (wydawnictwo w ramach projektu Design Silesia);

## 8) Zestawienie wszystkich wydarzeń zorganizowanych w roku 2012

	Muzyka	Teatr	Film	Sztuka	Literatura
Ogółem	99	13	22	17	4
Festiwal Ars Cameralis	29	4	-	10	2
Inne	63	9	22	7	2

**Wydarzenia w ramach festiwalu Ars Cameralis w roku 2012 miały miejsce w następujących miastach:**

Katowice, Częstochowa, Chorzów, Bytom, Sosnowiec oraz Mikołów

**Główni patroni medialni:**

Polskie Radio Dwójka, Polskie Radio Trójka, Polskie Radio Katowice, AMS, Aktivist, Katowicka Gazeta Wyborcza, Ultramaryna, Onet.pl, Hiro.

**Współpraca medialna:**

Popupmusic.pl, Screenagers.pl, InSilesia.pl, Emma, Radiofonia, music is, jazzarium.pl, New Anthem, e-teatr.pl, lineout, Piana Magazine, 5 kg kultury, nowamuzyka.pl, pełnia kultury.pl, zigo.pl, Ferwa – magazyn studencki.

**Partner :**

Grupa eM Media

**Współorganizatorzy Festiwalu Ars Cameralis:**

Urząd Miasta Częstochowy, Urząd Miasta Katowica, Urząd Miasta Sosnowca, Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach, Centrum Kultury Katowice im Krystyny Bochenek, Filharmonia Częstochowska im. Bronisława Hubermana, Galeria ASP Rondo Sztuki w Katowicach, Galeria Sztuki Współczesnej BWA w Katowicach, Instytucja Filmowa „Silesia Film” w Katowicach, Instytucja Kultury Katowice – Miasto Ogrodów, Instytut Mikołowski im Rafała Wojaczka, Jazz Club Hipnoza w Katowicach, Kinoteatr Rialto w Katowicach, Klub Szuflada 15 w Chorzowie, Planetarium i Obserwatorium Astronomiczne im. Mikołaja Kopernika w Chorzowie, Teatr Rozrywki w Chorzowie, Scena GuGalander w Katowicach, Teatr Zagłębia w Sosnowcu.

**Załącznik do sprawozdania: Tool Quiz – raport ewaluacyjny Transferu Dobrej Praktyki**